

Latvijas Republikas Valsts prezidenta kanceleja Prezidenta preses dienests

Pils laukums 3, Rīga-50, LV-1900, tālr. 7092122, fakss 7320404,
prese@president.lv, www.president.lv

Latvijas Valsts prezidentes Vairas Vīķes-Freibergas uzruna, atklājot Baltijas Asamblejas un Ziemeļu Padomes 3. kopīgo sēdi Rīgā, 2001. gada 31. maijā

Dārgie Rīgas viesi,
Jūsu Ekselences,
Dāmas un kungi,

No visas sirds sveicu visus Baltijas Asamblejas un Ziemeļu Padomes pārstāvjus, kas ieradusies Rīgā – pilsētā, kuras astoņos gadu simtos uzkrātā kultūrvēsturiskā pieredze pieder gan Latvijas, gan arī visām Baltijas jūras reģiona un Eiropas tautām. Esam patiesi priecīgi uzņemt Jūs Latvijā, lai kopīgi spriestu par mūsu reģiona vietu 21.gadsimta Eiropā. Tāpat vēlos uzaicināt Jūs visus, kā arī Jūsu kolēģus kopīgi svinēt mūsu galvaspilsētas apaļo gadadienu, kuras laikā senā Rīga iegūs godpilno Eiropas kultūras galvaspilsētas nosaukumu.

Dāmas un kungi,

Šis ir jubilejas gads ne tikai rīdziniekiem, bet visām Baltijas tautām. Pirms desmit gadiem Dziesmotajā revolūcijā mēs atguvām brīvību un patstāvību. Tas bija pagrieziena laiks mūsu tautu un visas Eiropas vēsturē. Esam dziļi pateicīgi saviem Ziemeļvalstu kaimiņiem par stingru atbalstu šajā izšķirošajā brīdī.

Jūsu izpratne un principiālā nostāja stiprināja mūsu savstarpējās simpātijas un solidaritāti. Tāpat tā palīdzēja starptautiskajai sabiedrībai dziļāk izprast Baltijas tautu centienus atgūt pienācīgu vietu Eiropas valstu saimē. Baltijas tautām joprojām spilgtā atmiņā ir palikušas tieši Ziemeļvalstu parlamentāriešu pirmās vizītes mūsu trešās Atmodas laikā.

Ar Jūsu neatlaidīgiem pūliņiem 1990. gada beigās Kopenhāgenā tika atvērts Baltijas valstu informācijas centrs, un 1991. gada pavasarī trijās Baltijas valstīs tika izveidoti Ziemeļu Ministru Padomes Informācijas biroji. Šo pārstāvniecību klātbūtne bija svarīga saikne ar ārpasauli. Tās stiprināja pārliecību un ticību, ka mēs spēsim pārvarēt totalitāro režīmu un izraisīties no Padomju Savienības propagandas telpas.

Pēc neatkarības atjaunošanas Ziemeļvalstis kļuva par mūsu ciešākajiem partneriem investīciju, tirdzniecības un satiksmes jomā. Īpaši vērtīga bija pieredze demokrātisko institūciju izveidošanā, ko sniedza Ziemeļvalstu kaimiņi. Sevišķi vēlos izcelt kontaktus ar Ziemeļvalstu nevalstiskajām organizācijām, sadarbību ar Ziemeļu Padomi un Ziemeļu Ministru Padomi.

Vēlāk šo institūciju principi un darbības modeļi kalpoja par pamatu Baltijas Asamblejas un Baltijas Ministru Padomes izveidošanai.

Pēdējo dažu gadu laikā varam būt gandarīti, ka partnerība Baltijas un Ziemeļvalstu starpā aptver arvien jaunus laukus un virzienus. Tagad mēs veidojam astoņu valstu ģimeni, kas sniedz savu unikālu ieguldījumu dažādās

dzīves jomās ne tikai reģionā, bet arī visā Eiropā. Kļūstot par vēl ciešākām partnerēm, Baltijas un Ziemeļvalstīm jāizvērtē, kādas varētu būt to intereses un viedokļi iepretim izaicinājumiem, kas sagaida Eiropu un pasauli.

Šodienas tikšanās darba kārtības galvenie jautājumi – Eiropas Savienības paplašināšanās, reģionālā sadarbība un ES Ziemeļu dimensija, – ļoti precīzi atspoguļo astoņu Baltijas un Ziemeļvalstu sadarbības aktuālos virzienus. Ziemeļvalstu sniegtais politiskais un praktiskais atbalsts Baltijas valstu integrācijai Eiropas Savienībā ir bijis neatsverams. Zviedrijas pašreizējā prezidentūra Eiropas Savienībā un gaidāmā Dānijas prezidentūra 2002. gada 2.pusē tiek uzņemtas Baltijas valstīs ar īpašām cerībām.

Manā skatījumā, Baltijas un Ziemeļvalstu parlamentārā sadarbība ir ciešāka nekā jebkad. Tā ir laikmetīga atbilde politiskajām realitātēm mūsdienu Eiropas integrācijas procesā. Tajā pašā laikā es saskatu, ka vēl ir plašs sadarbības potenciāls kontaktiem starp radniecīgām politiskajām partijām. Esmu pārliecināta, ka Rīgas tikšanās sekmēs šo mērķu sasniegšanu.

Dāmas un kungi,

Eiropa šobrīd zīmē savas nākotnes vīziju, un arī visas Baltijas jūras reģiona valstis ir dziļi iesaistītas vēsturisko pārmaiņu procesā.

Eiropas integrācija šodien kā vēl nekad agrāk ir pārņēmusi mūsu reģionu. Izšķirošais brīdis pienācis kandidātvalstu – Latvijas, Igaunijas, Lietuvas un Polijas - iestāšanās sarunām Eiropas Savienībā. Ziemeļeiropas virzienā paplašinājies Šengenas līgumā iesaistīto valstu loks, un pavisam drīzā nākotnē rokās turēsim Eiropas kopējo valūtu – eiro.

Tas ir patiesi vēsturisks mūsu reģiona un arī Eiropas atkal apvienošanās vai kopā saaugšanas process, kas aizvien vairāk pamudina apzināties, ka Eiropas integrācija būs tik sekmīga, cik drosmīgas un tālredzīgas būs Eiropas valstu vadītāju un politiķu vadīšanas spējas, cik pārskatāmas un demokrātiskas būs jaunās Eiropas institūcijas, cik stiprs un noturīgs būs sabiedrības atbalsts.

Eiropas Savienība laikā gaitā ir nodrošinājusi pozitīvo līdzsvaru starp lielām un mazām valstīm, starp dažādiem Eiropas reģioniem un novadiem. Mums kopīgi jā rūpējas, lai saglabātu un nostiprinātu šo Eiropas Savienības unikālo vērtību, atbildot uz jautājumu par jaunām identitātēm, kā arī uz to, vai Eiropas Savienības lēmumu pieņemšanā netiks apdraudēta mūsu nacionālā identitāte un kultūra. Šis jautājums ir īpaši aktuāls tiem, kas salīdzinoši nesen atguvuši savu mājvietu Eiropā.

Apzinoties, ka Eiropa, tāpat kā senā Rīga, nekad nebūs pilnīgi uzcelta, tomēr uzskatu, ka ir svarīgi apzināt kopīgās intereses un saskaņot viedokļus par jaunās Eiropas pamatprincipiem un institucionālajām aprisēm. Gan Eiropas Savienības dalībvalstīm, gan kandidātvalstīm jāizvērs diskusija par šiem jautājumiem un kopīgi jāpieņem deklarācija par Eiropas politisko nākotni.

Latvijai ir svarīgi šos jautājumus pārrunāt un lemt kopā ar citiem, iesaistot lēmējvaru, nacionālo parlamentu un pašvaldību deputātus, nevalstiskās organizācijas, visplašākās sabiedrības aprindas atklātā diskusijā par Eiropas vērtībām, par Eiropas idejas attīstību. Lai palīdzētu katram izvērtēt un apzināt ieguvumus, izsvērt visus par un pret, izšķirties par prioritātēm, lai spētu stāties pretī 21.gadsimta izaicinājumiem.

Viena no lielākajām Eiropas un arī mūsu reģiona vērtībām ir kultūrvēsturiskās pieredzes un valodu dažādība, un jo īpaši spēja izprast citas

kultūras.

Prast vairākas valodas ir mūsdienu eiropieša identitātes iezīme. Latvija pievērš šiem jautājumiem pastiprinātu uzmanību. Šomēnes Latvija noslēdza savu pirmo prezidentūru Eiropas Padomē, tajā galveno uzvaru liekot uz mazo tautu un valodu nozīmi jaunas, vienotas Eiropas veidošanā.

Baltijas un Ziemeļvalstu sadarbības pamatā ir mūsu kopējais kultūras un vēstures mantojums, līdzīgie uzskati par reģiona attīstību un globālajiem procesiem, kā arī vienojošie nākotnes mērķi.

Šodien ir izveidojušies daudzpusīgi ikdienas kontakti starp nevalstiskajām organizācijām, zinātniekiem, augstskolu pasniedzējiem, studentiem, māksliniekiem, pašvaldībām un parlamentāriešiem.

Baltijas jūras reģiona tautu ģeogrāfisko, vēsturisko un kultūras kopību stiprina radošā mentalitāte, tolerantā attieksme un darba mīlestība, mūsu kultūras vērtībās un tradīcijās sakņotais pasaules redzējums. Izglītoti cilvēki, apņēmīga politiskā griba un sabiedrības izpratne ir mūsu galvenās vērtības, integrējoties vienotā Eiropā.

Esmu pārliecināta, ka arvien ciešākā Baltijas jūras valstu sadarbība un politiskais dialogs visos līmeņos, uzņemoties atbildību par reģiona nākotni, pastiprinās Ziemeļeiropas reģiona nozīmi jaunajā, paplašinātajā Eiropā.

Novēlu Jums rosinošu domu apmaiņu un sekmes turpmākajā darbā! Lai Jums veicas!